

บทบาทการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของ
ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี
ตามหลักสังคหวัตถุ 4*

The Role of Princess Ubolratana Rajakanya to
Enhance Peaceful Society According to
Sangahavatthu 4

ศาริณี ศรีบุญเพ็ง¹, บรรจบ บรรณรุจิ และ ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

Sarinee Sriboonpeng¹, Banjob Bannaruji and Khantong Wattanapradith

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Graduate School, Mahachulalongkornvidyalaya University,

Lamsai, Wang-noi, Phra Nakorn Si Ayutthaya 13170, Thailand.

¹Corresponding Author. Email: sarinee465@gmail.com

Doi : 10.14456/jmcupeace.2017.94

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาหลักสังคหวัตถุ 4 ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา 2) เพื่อศึกษาประวัติและผลงานของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี 3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์บทบาทการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดีตามหลักสังคหวัตถุ 4 ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1) หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักประพฤติปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคม ทำให้เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรัก ความสามัคคีและความปรองดอง อันเกิดจากการให้ทั้งวัตถุและปัญญาการรู้จักใช้วาจาที่สุภาพและเหมาะสมต่อสถานการณ์ การนึกถึงประโยชน์ส่วน และการไม่ถือตัว วางตัวได้อย่างเหมาะสม

* Received April 6, 2016; Accepted July 20, 2017.

2) ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ทรงมีความรู้ความสามารถในหลายๆ ด้าน ทรงส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความรักใคร่สามัคคีกันของชนในชาติ คอยรับทุกข์บำรุงสุขแก่อาราษฎร์ของพระองค์ ทรงเป็นแบบอย่างที่ดี และพระองค์ทรงเน้นหนักในเรื่องของความเป็นอยู่ของราษฎร

3) ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ทรงให้ดำเนินโครงการเพื่อประโยชน์สุขของสังคม ทั้งเรื่องการให้อาามิสทาน และธรรมทาน ทรงดำเนินแบบอย่างของผู้ที่มีวาจาสุภาพ เป็นไปเพื่อความรัก ความสามัคคี และมีเมตตา ทรงทุ่มเทเสียสละทั้งพระวรกายและทรัพย์สินส่วนพระองค์ ในการช่วยเหลือราษฎร ทรงเข้าถึงราษฎรด้วยการไม่ถือยศถาบรรดาศักดิ์อย่าง ผลงานจากโครงการพระราชดำริเป็นไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีบทบาททำให้สังคมมีต้นแบบที่ดี และสร้างสันติสุขให้กับราษฎรทุกหมู่เหล่า

คำสำคัญ: การเสริมสร้างสังคมสันติสุข; ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี; หลักสังคหวัตถุ 4

Abstract

This thesis, a qualitative-research form done by the tool of documentary study, is of 3 objectives: 1) to study Sangahavatthu 4 in Buddhist Scripture, 2) to study the history and the work performance of Princess Ubolratana Rajakanya, and 3) to analytically study the role of Princess Ubolratana Rajakanya to enhance peaceful society according to Sangahavatthu 4.

From the research, it is found the followings:

1) Sangahavatthu 4 is the conducting and practice in living together in the society yielding sharing, love, unity and harmonization arisen from giving both materials and wisdom; it is with the know how to talk nicely, gently, properly to situations, the thinking of the benefits of all, and the proper behavior.

2) Princess Ubolratana Rajakanya Siriwattnapannavadi is knowledgeable and talent in many ways. The princess supports many activities that create love and unity of the national people, sees to her citizen's sufferings and happiness; the Princess is a good role model and emphasizes on the welfare of her citizen as well.

3) Princess Ubolratana Rajakanya Siriwattnapannavadi arranges for project proceedings for happiness of the society in terms of donating both materials and Dhamma; the Princess has been a model of using polite words which is done for love, unity and loving-kindness. The Princess devotes and sacrifices both of her body and private properties in helping the citizen; the Princess reaches people without being pompous. The performing outcome of the Royal Initiative Project has been in accordance with Sangahavatthu 4 which brings a good role model to the society and enhances peace to all citizenry.

Keywords: Princess Ubolratana Rajakanya; Enhance Peaceful Society; Sangahavatthu 4

บทนำ

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันนั้น ประชาชนในสังคมต้องเผชิญกับปัญหามากมายทั้งปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาความขัดแย้งทางด้านความคิดและปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่ยังคงมีให้เห็นอย่างต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน ปัญหาด้านเศรษฐกิจหรือปัญหาด้านสังคมต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ด้านสังคม ขาดการพึ่งพาอาศัยกัน ขาดความสัมพันธ์อันดี ความรักใคร่กลมเกลียว และการไว้น้ำใจเชื่อใจกันในชุมชนอันส่งผลทำให้ชุมชนมีความสุขลดลง ด้านเศรษฐกิจนั้น การพึ่งพาตนเองโดยการสร้างธุรกิจชุมชนซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำความสำเร็จมาสู่ชุมชน หรือการพัฒนาด้านการศึกษา การแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่างๆ การแลกเปลี่ยนความรู้ก็เปลี่ยนแปลงไป สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อปากท้องความสมบูรณ์ของชุมชน การพัฒนาชุมชนและความสุขในตัวประชากรเหล่านั้น (Kumkrong, 2010) การปรับโครงสร้างรากฐานของสังคมให้แข็งแรงขึ้นด้วยการพัฒนาคนในสังคมทางด้านจิตใจให้เป็นคนดี มีความคิดเห็นที่ถูกต้อง มีปัญญาพิจารณาสิ่งต่างๆ ในชีวิตได้อย่างดี เพื่อความสงบสุขในสังคมไทย หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเห็นว่า การที่คนธรรมดามองเห็น จะเจริญงอกงามขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยสภาพแวดล้อมที่ดี การจัดระเบียบสังคมให้ดีขึ้น และเกื้อกูลแก่คุณธรรม ดังกล่าวจึงมีความสำคัญมากด้วยเหตุนี้จึงต้องมีหลักธรรมหลายประการที่จะทำให้อันในสังคมและสภาพแวดล้อมได้รับการจัดสรรก่อให้เกิดชีวิตที่ดีร่วมกัน เพื่อให้คุณธรรมภายในเจริญงอกงาม (Buddhadasa Bikkhu, 2011)

ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี พระราชธิดาพระองค์ใหญ่ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเป็นสตรีบุคคลหนึ่งในยุคปัจจุบันที่มีบทบาทต่อการเสริมสร้างสันติสุขในสังคมไทย พระองค์ทรงงานด้านสังคมสงเคราะห์ มุ่งหวังประโยชน์ของผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เพื่อให้ประชาชนผู้ด้อยโอกาส ได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีอาหารที่สมบูรณ์ มีการศึกษาและเจริญในหน้าที่การงาน เป็นพลเมืองดีของประเทศ ทรงมีความห่วงใยต่อประชาชนชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง ทรงปฏิบัติพระกรณียกิจ ทั้งในด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเด็กเยาวชนและประชาชนในประเทศไทย โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่มีศักยภาพแต่ขาดแคลนโอกาสในด้านต่างๆ ที่จะพัฒนาความสามารถเหล่านั้นให้สูงขึ้นและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับสังคมไทย ทรงจัดตั้งมูลนิธิ และโครงการต่างๆ อาทิเช่น มิราเคิล ออฟไลฟ์ ตามพระราชดำริของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี อันเนื่องมาจากพระอัจฉริยภาพที่ทรงเล็งเห็นถึงปัญหาทางด้านคุณภาพชีวิตของเด็กเยาวชนและประชาชนในประเทศไทย โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่มีศักยภาพแต่ขาดแคลนโอกาสในด้านต่างๆ ที่จะพัฒนาความสามารถเหล่านั้นให้สูงขึ้นและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับสังคมไทย รวมถึงเพื่อช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส และบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบสาธารณภัยด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ให้มีขวัญและกำลังใจในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น (To be Number, online)

ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี จึงทรงมีพระดำริถึงการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ให้กับเยาวชนและประชาชน รวมถึงมอบความเท่าเทียมทางโอกาสให้

กับประชาชนผู้ยากไร้ ให้ได้รับโอกาสในการดำรงชีวิต โอกาสในการได้รับการช่วยเหลือจากสาธารณภัยต่างๆ เพื่อที่พวกเขาเหล่านั้นจะมีขวัญ และกำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไปทรงจัดตั้งโครงการ “หนึ่งใจ...ช่วยเหลือผู้ประสบภัย” เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบภัยพิบัติจากธรรมชาติ ทั้งปัญหายักษ์แล้ง ปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ และมีรับสั่งให้นำถ้ำยังชีพพระราชทาน ข้าวสารอาหารแห้ง ยา เวชภัณฑ์ และน้ำดื่ม เป็นต้น เพื่อนำไปแจกจ่ายแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากอุทกภัยอย่างทั่วถึง ทั้งในประเทศและในต่างประเทศ ที่ชาวไทยประสบภัยที่เกิดจากธรรมชาติและด้วยพระเมตตาที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทย (Princess Ubolratana Rajakanya, online)] บทบาทแนวทางดังกล่าวได้มีความสอดคล้องกับหลักธรรมตามพระพุทธศาสนา คือ หลักสังคหวัตถุ 4 (Tipitaka in Thai Version /21/32/50-51) ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นไปเพื่อการอนุเคราะห์ สงเคราะห์เกื้อกูลเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในฐานะเพื่อนมนุษย์ร่วมสังคม เป็นเครื่องสงเคราะห์และยึดเหนี่ยวใจ ประกอบด้วยหลัก 4 ประการดังนี้ สังคหวัตถุ 4 หมายถึง หลักธรรมที่เป็น ช่วยยึดเหนี่ยวน้ำใจซึ่งกันและกัน ผูกไมตรีจิต เอื้อเฟื้อ เกื้อกูลหรือการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ ได้แก่ (P. A. Payutto. (2008)

- 1) ทาน คือ การให้ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน เสียสละช่วยเหลือกัน ด้วยการให้สิ่งของหรือให้ความรู้ การแนะนำสั่งสอนด้วยน้ำใจไมตรี มีความโอบอ้อมอารี
- 2) ปิยวาจา คือ ความเป็นผู้มีวาจาน่ารัก สื่อสารกันด้วยความรัก หรือมีวาจาซาบซึ้งใจการกล่าววาจา สุภาพ ไพเราะ อ่อนหวานทำให้เกิดไมตรี รักใคร่นับถือ
- 3) อตถจริยา หมายถึง ความเป็นผู้มีน้ำใจ รู้จักสงเคราะห์และช่วยเหลือกิจการของผู้อื่นให้สำเร็จ รู้จักช่วยกระทำความดีอันเป็นประโยชน์บุคคลอื่น หรือแก่สังคมส่วนรวม ตามความเหมาะสมแก่ฐานะและโอกาส
- 4) สมานัตตตา คือ ความเป็นผู้มีตนเสมอ ไม่ถือตัว ก็คือ ความประพฤติปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ

ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นอย่างยิ่ง ที่พระองค์ทรงปฏิบัติงานเสียสละ ทั้งกำลังทรัพย์ส่วนพระองค์และทุ่มเทพระวรกาย เพื่อสร้างสรรค์สังคมให้เกิดสันติสุข ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ที่จะศึกษาบทบาทของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ในการเสริมสร้างสังคมสันติสุข โดยจะวิเคราะห์ตามกรอบของหลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเสริมสร้างสันติสุขในสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้นอกจากจะเป็นการเทิดพระเกียรติ “ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี” ผู้เป็นพระบรมวงศานุวงศ์ที่มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างประโยชน์สุข ต่อพวงประชากรชาชนุญณ์ รวมถึงอุปถัมภ์ค้ำชูพระพุทธศาสนาให้ดำรงสืบคู่ กับสถาบันชาติ และกษัตริย์ ผู้วิจัยเห็นว่าบทบาทในการทรงงานของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

นั้นสามารถนำมาเป็นต้นแบบและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ให้เกิดสันติภาพและสันติสุขต่อประชาชนชาวไทยได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลงานการเสริมสร้างสันติสุขของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี
2. เพื่อศึกษาหลักสังคหวัตถุ 4 ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดีตามหลักสังคหวัตถุ 4

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ตามหลักสังคหวัตถุ 4” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง งานวิจัย บทความทางวิชาการ ทางสื่อออนไลน์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยเพื่อให้สามารถดำเนินงานวิจัยได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้วางรูปแบบวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา แนวคิดทฤษฎี และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับหลักสังคหวัตถุ 4 ในพระไตรปิฎก อรรถกถา และหนังสือที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยศึกษาหนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้อง บทความ รวมถึงผลงานการเผยแพร่ของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลส่วนต่างๆ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อค้นหาแนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยสรุปและนำเสนอบทบาทของแนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

หลักสังคหวัตถุ 4 ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

พบว่า การนำเอาหลักสังคหวัตถุ 4 มาเป็นต้นแบบเป็นวิธีการวิธีการหนึ่งที่จะช่วยในการประสานใจให้เกิดความเอื้ออาทร มีเมตตาต่อกันลดตัวตนช่วยเสริมสร้างความสามัคคี และก่อให้เกิดความรักใคร่ปรองดองซึ่งกันและกันสร้างจิตสำนึกให้มนุษย์เห็นว่า ทุกสรรพสิ่งล้วนเกี่ยวข้องกัน ต่างก็เกื้อกูลอาศัยกัน ดังนั้นมนุษย์จึงพึงปฏิบัติต่อกันด้วยความดีงาม นับว่าเป็นเครื่องผูกใจคนและสามารถนำพาสังคมให้เกิดสันติสุข พระพุทธเจ้าทรงนำ หลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ทาน คือการให้มิตั้งวัตถุทานสิ่งของ ให้ธรรมทานและให้อภัยทาน 2) ปิยวาจา คือวาจาที่สุภาพมีประโยชน์ วาจานั้นต้องเป็นวาจาสุภาสิตคือ จริง ไพเราะ เหมาะการ ประสานสามัคคี รวมถึงคำแนะนำ สั่งสอน ชักจูงในทางที่ดี 3) อัตถจริยา การทำประโยชน์มีทั้งประโยชน์ตน ประโยชน์ต่อผู้อื่น บางทีเราก็มักเรียกว่าผู้มีจิตอาสา 4) สมานัตตตา ร่วมสุขร่วมทุกข์กันได้ การทำตนเสมอดันเสมอปลาย เสมอดันเสมอปลาย รู้จักหน้าที่รู้จักวางตน ผู้อื่นสามารถเข้าหาและพูดจาด้วยได้ง่าย เป็นกันเองกับผู้อื่น แบบไม่ถือตัว และไม่ปล่อยเกินไป

ที่ผู้พึงประพฤติปฏิบัติแล้วบุคคลนั้นย่อมอยู่ร่วมกับสังคมอย่างเป็นสุข หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้อื่น ผูกไมตรีจิตคนในสังคมให้ เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

ประวัติและผลงานของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี เป็นพระราชธิดาพระองค์ใหญ่ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระองค์ทรงอภิเษกสมรสกับปีเตอร์ แลต เจนเซน ชาวอเมริกันทั้งสองมีโอรส และธิดา 3 คน ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี นอกจากเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาดแล้วพระองค์ทรงริเริ่มโครงการต่างๆ มากมายเพื่อช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆ และช่วยราษฎรที่มีความลำบากทุกข์ยาก สังคมสงเคราะห์ เอื้อเฟื้อและผูกน้ำใจไมตรีให้กับผู้อื่นทั้งในด้านการส่งเสริม สนับสนุน เยาวชนของเรามีความรู้ มีความคิด มีความดี มีจิตสำนึกสาธารณะ รับผิดชอบการแก้ไขปัญหาเสพติด ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายในประเทศดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือ และรวมพลังจากภาครัฐและเอกชน กระตุ้นและปลุกจิตสำนึกของปวงชนในชาติให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักว่าการที่จะเอาชนะปัญหาเสพติดมิใช่หน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง แต่ทุกคนในชาติจะร่วมแรงร่วมใจกันเป็นพลังของแผ่นดินที่จะต่อสู้และเอาชนะปัญหา ยาเสพติดให้ได้โดยเร็ว นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงส่งเสริมการสังคมสงเคราะห์ ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส รวมถึงทรงช่วยเหลือเด็กที่เป็นโรคออทิสติก ได้ศึกษาเล่าเรียนและพัฒนาตนเอง เพื่อใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข

วิเคราะห์บทบาทการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดีตามหลักสังคหวัตถุ 4

ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี พระองค์ทรงยึดหลักสังคหวัตถุ 4 ในการสร้างความสามัคคีปรองดองเสริมสร้างสังคมสันติสุขให้แก่สังคมและประเทศชาติ โดยการที่พระองค์ทรงคิดริเริ่มโครงการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ผู้ประสบความเดือดร้อนต่างๆ ซึ่งมีพระองค์เป็นผู้นำ ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติด ร่วมกันรณรงค์และป้องกันให้ข้อคิด คำแนะนำต่างๆ ทรงพัฒนาการเรียนการสอนให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศเพื่อประโยชน์สุขของชุมชน ทรงส่งเสริมการพัฒนาอาชีพของสังคมฯ ซึ่งเป็นแนวทางในการเสริมสร้างสังคมสันติสุขให้แก่ชุมชนนั้นๆ ในรูปแบบของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดีทรงปฏิบัติพระกรณียกิจด้านการช่วยเหลือราษฎรที่เดือดร้อน ทรงตั้งพระทัยแน่วแน่ที่จะพระราชทานความช่วยเหลือในการบรรเทาความเดือดร้อนทุกข์ยากดังกล่าว จึงทรงพระกรุณาให้จัดตั้งองค์กรต่างๆ เพื่อสาธารณกุศลในการช่วยเหลือราษฎร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมการสังคม การศึกษา การกีฬา สุขภาพอนามัย และการศาสนา ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับรัฐบาล เอกชน และองค์การการกุศลอื่นๆ ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความยากจนของประชาชนดำเนินกิจกรรมในการช่วยเหลือเด็ก เยาวชน และประชาชนในด้านเศรษฐกิจและสังคม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถช่วยตัวเองและพึ่งตัวเองได้ ดำเนินกิจกรรมในการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ความเดือดร้อนและความยากจนของประชาชน ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด โดยยึดหลักธรรมตามหลักสังคหวัตถุ 4 หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน กล่าวคือ

1. ทานที่พระองค์ทรงมาตลอดคือ อมิตทาน คือการสละทรัพย์ สิ่งของส่วนพระองค์ และส่วนที่เป็นธรรมทาน คือการให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน นับเป็นความกรุณาต่อพระองค์ที่ทรงกรุณาต่อประชาชนทั่วประเทศ

2. ทูลกระหม่อมหญิงทรงมีปิยวาจา ทุกครั้งที่พระองค์พูดออกมา มีความไพเราะน่าฟัง อ่อนน้อม เป็นกำลังใจกับผู้ที่ท้อแท้ รวมถึงข้อแนะนำการทำให้คนเกิดความสามัคคี

3. ด้านการทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีที่เสมอต้นเสมอปลาย หมายถึงพระองค์ทรงวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี ความยิ้มแย้ม พูดจาไพเราะ อภัยภัยดี มีการดูแลสุขภาพที่ดี จะเห็นได้ว่าเมื่อออกพบประชาชนพระองค์ทรงมีพระสิริโฉมงดงามตลอดเวลาอยู่ และเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ สามารถให้คำปรึกษาแนะนำการใช้ชีวิตในแต่ช่วงวัย

4. การประพาศิตคนที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น พระองค์ทุกโครงการที่พระองค์ทรงก่อตั้งเพื่อดูแลทุกข์สุขของประชาชน โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนให้มีภูมิคุ้มกันเรื่องยาเสพติด หรือในยามที่ประเทศ

ประสบปัญหาจากภัยพิบัติต่างๆ พระองค์ประทานความช่วยเหลือ ยังประโยชน์ให้กับประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

https://www.google.co.th/search?q=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjrx8iS7JfVAhVFVrwKHT0MD9YQ_AUICigB&biw=1920&bih=984#imgsrc=q0nTR-l-EZOKoM:

https://www.google.co.th/search?..source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjrx8iS7JfVAhVFVrwKHT0MD9YQ_AUICigB&biw=1920&bih=984#imgsrc=lc2QPPHW9nUDUM:

การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว เป็นลักษณะของความรู้สึกนึกคิดที่เป็นส่วนรวม หรือ การตระหนักรู้ และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมร่วมกัน การตระหนักรู้ตนที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสังคมในทุกด้าน คือ ด้านการเต็มใจช่วยเหลือสังคม ด้านการตระหนักและช่วยแก้ปัญหาสังคม ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม และด้านการรับรู้และเคารพในสิทธิของบุคคล (Vongmonta, 2012; Kongtong, 2014 ; Detsura, 2015 : 223-229) จะสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

**ตารางวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของ
พุทธกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี ตามหลักสังคหวัตถุ 4**

หลักธรรม	กิจกรรมการ/โครงการ
ทาน (อามิสทาน/ ธรรมทาน)	- พุทธกระหม่อมทรงสละทรัพย์ส่วนพุทธกระหม่อม เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ เช่น ในยามบ้านเมือง มีพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง ภัยหนาว ตลอดจนผู้มีฐานะยากจน (อามิสทาน) - ทรงมีพระดำริจัดตั้งโครงการ “หนึ่งใจ...เกษตรกร” เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกร โดยเน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาทักษะแก่เกษตรกร (ธรรมทาน) - (ธรรมทาน) - กิจกรรม “หนึ่งใจ...ให้ธรรมะ” ขึ้น เพื่อให้เยาวชนได้สัมผัสและเรียนรู้ธรรมะอย่างใกล้ชิด ผูกใจให้มีความอดทน มีสติ สมาธิ รู้จักเอาชนะใจตนและกตัญญูต่อบิดามารดา สามารถน้อมนำธรรมะกลับไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในการเล่าเรียนศึกษาหาความรู้ และดำเนินชีวิตเป็นคนดีมีคุณภาพของสังคม(ธรรมทาน)
ปิยวาจา	- ทรงให้กำลังใจแก่พสกนิกรที่เดินทางมาแสดงความไว้อาลัย และถวายสักการะพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยตรัสว่า “มาร่วมแสดงความเสียใจเราก็ครอบครัวเดียวกัน เราพวกเดียวกัน พ่อของเรา พ่อของทุกคน เราภูมิใจ เราคนไทยต่อไปก็ช่วยกันทำงาน เดินไปข้างหน้า ไม่ใช่เดินไปข้างหลัง ขอบใจมาก ทุกคนโชคดี ไว้เจอกันใหม่”
อัตถจริยา	- พลังกาย พลังความคิด อุทิศให้ปวงชนทรงบทพระนิพนธ์ วรรณกรรมสร้างสรรค์สังคมชื่อ “เรื่องสั้นที่...ฉันคิด” และแสดงภาพยนตร์เรื่องหนึ่งใจ..เดียวกัน
สมานัตตา	- ประสานสังคมโดยไม่แบ่งชนชั้น โดยพระราชทานสัมภาษณ์พิเศษในรายการเรื่องเล่าเช้านี้ - สืบสานประโยชน์อย่างต่อเนื่องให้เกิดผล อาทิเช่น โครงการ “โรงเรียนเพียงหลวง”, โครงการ TO BE NUMBER ONE และโครงการหนึ่งใจ. . .เดียวกัน

สรุป

ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดีทรงปฏิบัติพระกรณียกิจด้านการช่วยเหลือราษฎรที่เดือดร้อน ทรงตั้งพระทัยแน่วแน่ที่จะพระราชทานความช่วยเหลือในการบรรเทาความเดือดร้อนทุกข์ยากดังกล่าว จึงทรงพระกรุณาให้จัดตั้งองค์กรต่างๆ เพื่อสาธารณกุศลในการช่วยเหลือราษฎร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมการสังคม การศึกษา และการศาสนา ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับรัฐบาล เอกชน และองค์การการกุศลอื่นๆ ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความยากจนของประชาชนดำเนินกิจกรรมในการช่วยเหลือเด็ก เยาวชน และประชาชนในด้านเศรษฐกิจและสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถช่วยตัวเองและพึ่งตัวเองได้ ดำเนินกิจกรรมในการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ความเดือดร้อนและความยากจนของประชาชน โดยยึดหลักธรรมตามหลักสังคหวัตถุ 4 หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การสร้างความสามัคคี ประองตอง ของคนในสังคมไทยให้เกิดสันติสุขในปัจจุบัน ควรยึดหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิต เพราะจะทำให้คนในสังคมได้รู้จักเสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2. การศึกษาครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้มองเห็นประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปที่ควรจะค้นคว้าและทำการศึกษาเพิ่ม ดังนี้

- 1) ศึกษาบทบาทผู้นำของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดีในการทำงานเพื่อสังคม
- 2) ศึกษาวิเคราะห์แรงจูงใจในการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

References

- Buddhatasa Bhikkhu. (2008). *Buddhism Applied*. Bangkok: Dharma Foundation.
- Detsura, C. (2015). Program development based on the philosophy of sufficiency economy and the three fold training for enhancing public mind of undergraduate students. *Research and Development Journal of VRU Humanities and Social Science*, 10 (2), 217-231.
- Kongtong, S. (2014). The Effects Of The Cognitive Behavior Modification Program For Enhancing Public Mind Of The First Year Air Force Students Nurse, Royal Thai Air Force Nursing College, Directorate Of Medical Services. *Journal of MCU Social Science Review*. 3(2): 174-184
- Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (1996). *Tripitaka : Thai version*. Bangkok: MCU Press.
- P. A. Payutto. (2008). *Dictionary of Buddhism*. (19th ed). Nonthaburi: S.R. Printing-mass product. [in Thai]
- Princess Ubolratana Rajakanya. [online] [15 ม.ค.2560]. <https://th.wikipedia.org/wiki>.
- Princess Ubolratana Rajakanya. [online]. [https://www.google.co.th/search?q=lnms &tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjrx8iS7JfVAhVFVrwKHT0MD9YQ_AUICigB&biw=1920&bih=984#imgsrc=q0nTR-I-EZOKoM](https://www.google.co.th/search?q=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjrx8iS7JfVAhVFVrwKHT0MD9YQ_AUICigB&biw=1920&bih=984#imgsrc=q0nTR-I-EZOKoM):
- Princess Ubolratana Rajakanya. [online]. https://www.google.co.th/search?..source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjrx8iS7JfVAhVFVrwKHT0MD9YQ_AUICigB&biw=1920&bih=984#imgsrc=lc2QPPHW9nUDUM:
- To be Number. [online] [15 ม.ค.2560]. [https://th.wikipedia.org/wiki/ To be Number 1](https://th.wikipedia.org/wiki/To_be_Number_1)
- Vongmonta, A. (2012). Factors affecting towards public mind of Prince of Songkla university's students. *Journal of Education Prince of Songkla University*, 23(1), 60-79.